
Colegiul biblic Emanuel-Sibiu

Angelologie si Antropologie

ANGELOGIE-Doctrina despre îngeri

Studierea acestui subiect este destul de dificilă, deoarece îngerii sunt menționați în Biblie implicați în anumite activități, în legătură cu Dumnezeu și nu se vorbește în mod explicit numai despre ei.

Definiție: Prin “îngeri” înțelegem acele **ființe spirituale** pe care Dumnezeu le-a creat mai presus de om și dintre care unele I-au rămas ascultătoare lui Dumnezeu și Îi îndeplinesc voia, în timp ce altele s-au răzvrătit, și-au pierdut starea lor de sfințenie și acum I se opun și Îi împiedică lucrarea.

Karl Barth, care a tratat în mod exhaustiv acest subiect, a afirmat că el este “cel mai remarcabil și mai dificil dintre toate”.

Wayne Grudem definește îngerii astfel: îngerii sunt creaturi, ființe spirituale **cu judecată morală și inteligență înaltă, însă fără a avea un trup fizic.**¹

A. Existența îngerilor

Toate religiile recunosc existența unei lumi spirituale. Mitologiile vorbesc despre zei, duhuri, demoni, genii și eroi. În Persia s-a dezvoltat o învățătură intensă despre îngeri, iar unii critici au afirmat că evreii au luat învățăturile privind acest subiect de la persani.² Această teorie este totuși foarte dubioasă, deoarece nu pot fi aduse argumente în favoarea ei; ea nu se poate armoniza cu Cuvântul lui Dumnezeu.

Biserica creștină a crezut mereu în existența îngerilor, dar în cadrul teologiei liberale moderne această idee a fost înlăturată.

Deși bărbați ca Leibnitz și Wolff, Kant și Schleiermacher au admis posibilitatea existenței unei lumi angelice, și unii dintre ei chiar au încercat să dovedească acest lucru prin argumente raționale, este evident totuși că **filozofia nu poate nici dovedi și nici nega existența îngerilor.**

Negarea de către neoortodoxism a existenței obiective a îngerilor a fost contracarată de o largă publicitate dedicată demonilor și activității lor.

Omul nu poate, prin capacitățile sale să descopere existența îngerilor, deoarece predispoziția lui este împotriva supranaturalului. Cunoașterea limitată a omului nu-i permite să tragă concluzia că nu există ființe de tipul îngerilor.

Henry C. Thiessen enumeră următoarele **motive care au dus la indiferența** sau respingerea acestei doctrine: (1) gnosticismul cu închinarea sa la îngeri (Coloseni 2:18), (2) speculațiile ridicole ale scolasticismului Evului Mediu, (3) exagerata credință în vrăjitorie din perioada recentă și apariția închinării la demoni și la Satan.

Motive pentru a crede în existența îngerilor: (1) dese referiri din Biblie la acest subiect și învățătura lui Isus, (2) posedarea demonică, închinarea la demoni și extinderea practicilor spiritiste

¹ Grudem, Wayne, *Systematic Theology, An Introduction to Biblical Doctrine*, Inter-Varsity Press, Leicester, 1994, p. 397.

² Louis Berkof, *Systematic Theology, The Banner of Truth Trust*, Edinburg, 1958, p. 143.

amplificată în perioada contemporană, (3) lucrarea lui Satan și a duhurilor rele de a împiedica răspândirea și acceptarea Evangheliei.

B. Istoria doctrinei

Apologetii secolului al II-lea le-au acordat îngerilor un statut apropiat de cel al divinității. **Iustin** a înșirat ființele cărora creștinii le aduc reverență și închinare; el nu l-a inclus numai pe Fiul lui Dumnezeu, ci și întreaga oștire de îngeri ce îl urmează și I se aseamănă.

Creștinismul medieval s-a angajat în lungi dezbateri cu privire la îngeri. Impulsul major venea din opera unui scriitor din secolul al V-lea sau al al VI-lea care și-a luat pseudonimul de **Dionisie Areopagitul**. El **I-a clasificat pe îngeri în trei grupe**: (1) scaune de domnii, heruvimi și serafimi; (2) autorități, stăpâniri și puteri; (3) domnii, arhangheli și îngeri. Primul grup, cel mai apropiat de Dumnezeu, îl luminează pe al doilea, care la rândul lui îl luminează pe cel de-al treilea. Pseudo-Dianisie a accentuat conceptul de ierarhie. Folosind afirmația lui Pavel că Legea a fost dată prin îngeri (Galateni 3:19), el susține că omul nu are acces direct la Dumnezeu ci doar prin intermediul îngerilor.

Toma d’Aquino, în lucrarea “Summa contra Gentiles” a căutat să demonstreze prin rațiune existența îngerilor. În “Summa theologica” a **încercat să clarifice subiecte precum: numărul îngerilor** – mai mare decât numărul tuturor ființelor materiale la un loc; **individualitatea lor** – ei se află totdeauna într-un loc anume, fără a fi însă la acel scop. **Fiecare persoană are un înger păzitor atribuit la naștere** (înainte de a se naște, fiecare copil este sub paza îngerului păzitor al mamei sale). Îngerii se bucură de întâmplările fericite ale persoanelor plasate în grija lor, dar nu se mâhnesc din pricina întâmplărilor negative, deoarece părerea de rău și durerea le sunt străine. Toma d’Aquino a formulat 118 întrebări prin care făcea analiza naturii și a condiției îngerilor. **El a fost numit Doctor angelic**.

Johannes Quenstedt, unul dintre scolasticii luterani din secolul al XVII-lea, a spus că așa cum există entități pur corporale (pietrele), entități parțial corporale și parțial spirituale (oamenii), tot așa ar trebui să ne așteptăm ca în creație să existe și entități complet spirituale (îngerii).

Charles Modge, teolog calvinist din secolul al XIX-lea afirma că există toate motivele să se presupună că printre creaturile raționale scala ființării este la fel de extinsă ca în lumea animală.

În prima parte a secolului XX, **Rudolf Bultmann**, teolog german, a remarcat că îngerii au un rol major în Noul Testament și ocupă cerul, iadul și pământul și pot interveni în numele lui Dumnezeu în mod miraculos în ordinea creată, iar demonii intrând în om cauzează diverse boli. Dar astăzi, **spunea Bultmann, datorită descoperirilor științifice nu mai credem în astfel de ființe spirituale**. Credința în spirite este doar reflectarea unor idei populare din vremuri străvechi, este doar un mit.

Spre sfârșitul secolului XX a existat o renaștere reală a interesului față de activitatea îngerilor răi, față de supranatural și ocult. Creștinii au manifestat un interes reînnoit față de demonologie, adică de posedarea demonică și de bolile induse demonic.

C. Revelația biblică

Dacă acceptăm revelația biblică, atunci nu poate exista nici o îndoială cu privire la existența îngerilor. Există, după cum sublinia Charles C. Ryrie, **două caracteristici principale pe care le manifestă această revelație**. Mai întâi ea este **cuprinzătoare**. Vechiul Testament vorbește de îngeri de peste 100 de ori, în timp ce Noul Testament îi menționează de 165 de ori. Existența lor este menționată în treizeci și patru de cărți ale Bibliei, de la cea mai veche (Genesa sau Iov) până la ultima, iar în Apocalipsa apar 65 de referințe clare la îngeri mai mult decât în orice carte a Bibliei.

În al doilea rând, **Isus a făcut dese referiri la existența îngerilor** iar aceștia au avut un rol activ în lucrarea Sa. El nu s-a înșelat în afirmațiile făcute și nici nu și-a adaptat învățătura la credințele ignorate ale oamenilor. El știa că îngerii există și a reflectat această cunoștință în învățătura Sa.

D. Terminologia

Termenul ebraic pentru înger este (**mal'ak**) iar corespondentul său în greacă este cuvântul **angelos**. Semnificația de bază este cea de **mesager fie uman fie divin**. Exemple de mesageri umani: mesagerul trimis de Izabela la Ilie (1 Împărați 19:2), ucenicii trimiși de Ioan Botezătorul la Isus (Luca 7:24), ucenicii lui Isus (Luca 9:52).

Alte expresii ebraice ce fac referire la îngeri sunt “**fiii lui Elohim**” (Iov 1:6; 2:1) “**fiii lui Elim**” (Psalmi 29:1; 89:6), “**sfinți**” (Psalmi 89:5,7) și “**străjeri**” (Daniel 4:13,17,23).

În mod colectiv se face referire la ei cu ajutorul expresiei “**adunarea cea mare**” (Psalmi 89:7), “**oaste**” sau “**oștiri**” – ca în comuna expresie “Dumnezeul oștirilor”, care doar în cartea lui Isaia se găsește de peste șaiszeci de ori.

În Noul Testament deseori apare și o expresie însoțitoare care arată clar că este vorba de mesageri spirituali: “**îngerii din ceruri**” (Matei 24:36). Alte expresii folosite sunt: “**oaste cerească**” (Luca 2:13), “**duhuri**” (Evrei 1:14) și “**domnii**”, “**puteri**”, “**scaune de domnii**”, “**stăpâniri**” și “**dregători**” (Coloseni 1:16, 2:15; Romani 8:38; Coloseni 15:24; Efeseni 6:12).

Termenul “arhanghel” apare în două pasaje: 1 Tesaloniceni 4:16 și Iuda 9 (Mihail este numit arhanghel)

E. Originea îngerilor

În Scriptură nu se afirmă explicit timpul și modul creării îngerilor. Faptul că **ei au fost creați este subînțeles în Psalmul 148:2-5** “Lăudați-L toți îngerii Lui! Lăudați-L toată oștirea Lui!...să laude Numele Domnului, căci El a poruncit și au fost făcute”, și în Coloseni 1:16. Alte texte precum Genesa 2:1 și Iov 38:7 nu sunt suficient de clare pentru a se susține că îngerii au făcut parte din creația originară, ei erau prezenți când a fost creat pământul.

Faptul că singur Dumnezeu are nemurirea (1 Timotei 6:16) poartă în sine implicația că îngerii au fost creați de Dumnezeu și își datorează continua existență suportului continuu al lui Dumnezeu.

Îngerii n-au evoluat dintr-o formă inferioară sau mai puțin complexă de viață, ei nu procrează (Matei 22:30).

Toate lucrurile, deci și îngerii, au fost create de Hristos (Ioan 1:1-3).

F. Natura îngerilor

1. Ei sunt dotați cu personalitate

Îngerii au existență personală, posedă caracteristici personale: rațiune, sentimente și voință. Acest lucru este adevărat cu privire atât la îngerii buni cât și la cei răi (Matei 8:29; Luca 2:13; Luca 8:28-31). Faptul că ei nu au corpuri omenești nu-i împiedică să fie dotați cu personalități (așa cum nu-L împiedică nici pe Dumnezeu).

Cunoașterea îngerilor este superioară oamenilor, dar ei nu cunosc totul, ca Dumnezeu (Matei 24:36). Experiențele care țin de longevitatea lor, precum și ordinul superior al creării lor, le conferă o doză de cunoaștere superioară față de cea a omului. Alte texte care vorbesc despre cunoașterea îngerilor: 2 Samuel 14:20; Matei 24:36; 1 Timotei 5:21. Îngerii căzuți caută să afle anumite lucruri despre mântuirea oamenilor (1 Petru 1:11,12).

Deși sunt înzestrați cu voință, îngerii, la fel ca toate creaturile lui Dumnezeu (Iov 2:6), demonii de asemenea sunt supuși voinței lui Hristos (Luca 8:28-31).

2. Ei sunt ființe spirituale

Sunt spirite care servesc (Evrei 1:14). Demonii sunt spirite necurate (Luca 8:2; 11:24-26).

Astfel, îngerii fiind ființe spirituale sunt nemateriale și necorporali. Părinții Bisericii credeau că îngerii au un soi de corpuri eterice sau învăpăiate. În Evul Mediu s-a ajuns la concluzia că ei sunt ființe spirituale pure. În Scriptură, îngerii și demonii sunt numiți în mod explicit spirite (pneumata) (Matei 8:16; Luca 7:21; 8:2; Fapte 19:12; Efeseni 6:12 și Evrei 1:14). Sunt ființe spirituale finite, iar natura lor nu-i împiedică să apară în fața oamenilor. De obicei ei apar ca bărbați (deși este posibil ca femeile din Zaharia 5:9 să fie îngeri).

Ei apar în vise și viziuni (Matei 1:20; Isaia 6:1-8), în dezvăluiri speciale (2 Regi 6:17) și înaintea unor oameni aflați într-o stare normală de veghe, conștientă (Genesa 19:1-8; Marcu 16:5; Luca 2:13).

Unii îngeri sunt descriși ca având aripi (Isaia 6:2,6; Ezechiel 1:5-8) și ca având caracteristici supraomenești (Daniel 10:5-7; Apocalipsa 10:1-3; 15:6; 18:1).

Faptul că îngerii sunt spirite poate fi dedus și pe baza următoarelor considerente:

- a) Demonii (îngerii căzuți) sunt descriși ca spirite (Matei 8:16; 12:45; Luca 7:21; 8:2; 11:26; Fapte 19:12; Apocalipsa 16:14)
- b) Ni se spune în Efeseni 6:12 că lupta noastră nu este împotriva “cărnii și a sângelui, ci împotriva căpeteniilor, a domniilor, a stăpânilor întunericului”.
- c) În Coloseni 1:16, Pavel pare să indice că forțele cerești sunt invizibile.
- d) Isus a afirmat că îngerii nu se căsătoresc (Matei 22:30) și nu mor (Luca 20:36).

Au existat uneori și tendințe de preamărire a îngerilor acordându-li-se o închinare și o reverență, cuvenită exclusiv lui Dumnezeu.

3. Ei sunt nemuritori și nu se înmulțesc

Îngerii au fost creați toți deodată, în mod direct, și ei nu au putere să se înmulțească în mod normal. Există un mare număr de îngeri. Scriptura întrebuițează diverse moduri de a le indica numărul: “zeci de mii” (Deuteronom 32:2); “douăzeci de mii, mii și mii” (Psalmi 68:17);

“douăsprezece legiuni” (Matei 26:53). Alte referiri biblice găsim în Evrei 12:22; Apocalipsa 5:11; Daniel 7:10; Iov 25:3 și 2 Împărați 6:17.

4. Ei sunt mai puternici decât omul, dar nu sunt omnipotenți

Biblia afirmă că îngerii sunt superiori omului în ce privește puterea (2 Petru 2:11; Psalmi 103:20). Pavel îi numește “îngerii puterii” (2 Tesaloniceni 1:7). Îngerii au eliberat pe apostoli din închisoare (Fapte 5:19; 12:7) și au rostogolit piatra de la mormântul lui Isus (Matei 28:2). Ei sunt totuși limitați în putere, așa cum se vede în lupta dintre îngerii buni și cei răi (Apocalipsa 12:7). Îngerul care a venit la Daniel a avut nevoie de ajutor din partea lui Mihail în lupta sa cu prințul Persiei (Daniel 10:13). Nici arhanghelul Mihail (Iuda 9) și nici Satan (Iov 1:12; 2:6) nu au putere nelimitată.

5. Ei nu sunt omniprezenți

Îngerii nu pot fi simultan în mai multe locuri. Ei se deplasează, umblă pe pământ (Iov 1:7; Zaharia 1:11; 1 Petru 5:8), merg dintr-un loc în altul (Daniel 9:21-23).

Aceasta implică un anumit timp și uneori întârzieri (Daniel 10:10-14).

Chiar și ideea că ei zboară sugerează că sunt “duhuri spirituale trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moștenii împărăția” (Evrei 1:14).

Îngerii căzuți sunt slujitorii lui Satan (2 Corinteni 11:15).

A. Înfațișarea îngerilor

În general îngerii nu sunt văzuți. Balaam nu a văzut pe îngerul care îi stătea în drum până când Domnul nu i-a deschis ochii (Numeri 22:31). Elisei s-a rugat Domnului ca să-i deschidă ochii slujitorului său să vadă că muntele era plin de cai și de care de foc (2 Împărați 6:17).

Când îngerii sunt văzuți, de obicei, ei au o înfațișare asemănătoare cu cea a omului, astfel că pot fi foarte bine confundați cu oamenii (Genesa 18:2,16,20; 19:1,5,10,12,15,16; Judecători 13:6; Marcu 16:5; Luca 24:40). Uneori gloria lui Dumnezeu emană din ei (Luca 2:9; 9:26), alteleori sunt văzuți îmbrăcați în haine albe, cu o înfațișare strălucitoare (Matei 28:3; Ezechiel 1:13; Daniel 10:6; Apocalipsa 1:14; 19:12).

Biblia nu face vreo referire specială, explicită, la faptul că îngerii ar fi înaripați (deși Daniel 9:21 și Apocalipsa 14:6 vorbesc despre ei că ar zbura). Heruvimii și serafimii sunt reprezentați înaripați (Exod 25:20; Isaia 6:2) la fel și creaturile din Ezechiel 1:6.

B. Organizarea îngerilor

Există puține informații în Biblie despre organizarea îngerilor.

Arhanghelii, au un statut superior față de îngerii obișnuiți. Termenul este folosit doar de două ori în Biblie: **1 Tesaloniceni 4:16 și Iuda 9**. Doar arhanghelului Mihail îi este menționat numele. Numele Mihail înseamnă “Cine este ca Dumnezeu?” sau “Cine seamănă cu El?”. Despre el aflăm că își are proprii săi îngeri (Apocalipsa 12:7), că este prințul poporului Israel (Daniel 10:13,21; 12:1) și

că misiunea lui specială este legată de ocrotirea și prosperitatea poporului Israel. El conduce armatele cerești de îngeri în lupta împotriva lui Satan și a îngerilor răi (Apocalipsa 12:7) și anunță revenirea lui Hristos (1 Tesaloniceni 4:16-18).

Gabriel nu este prezentat explicit în Biblie ca fiind arhanghel, nu se spune nici câți arhangheli sunt.

Cartea apocrifă a lui Enoh (20:1-7) enumeră șase îngeri puternici: Uriel, Rafael, Raquel, Mihail, Zariel și Gabriel, o altă variantă îl adaugă și pe Remiel ca al șaptelea.

Heruvimii, sunt menționați în Genesa 3:24; 2 Regi 19:15; Ezechiel 10:1-22; 28:14-16. S-a sugerat că **“heruvim” înseamnă “a acoperi” sau “a păzi”**. Un heruvim păzea intrarea în Eden (Genesa 3:24). Doi heruvimi erau așezați deasupra chivotului în cort și în templu (Exod 25:19; 1 Regi 6:23-28). Niște heruvimi au fost de asemenea lucrați în țesătura perdelei dinăuntrul cortului (Exod 26:1,31) și au fost sculptați pe ușile templului (1 Regi 6:32,35), sunt descriși ca sprijinind tronul lui Dumnezeu (Psalmi 18:10; 80:1; 99:1). Putem trage concluzia că ei sunt în general păzitori; s-ar putea ca Satan să fi fost unul dintre heruvimi înainte de cădere (Ezechiel 28:14-16).

Serafimii, sunt menționați pe nume o singură dată numai în Isaia 6:2,6, unde se închină **înaintea lui Dumnezeu**. Se pare că ei sunt preocupați mai mult de sfințenie și de închinare, decât de justiție și de putere.

Ei conduc cerul în închinarea înaintea lui Dumnezeu și îi purifică pe slujitorii lui Dumnezeu pentru a face o slujbă care să fie bine primită.

Făpturile vii din Apocalipsa (6:1 și urm.; 15:7) se închină înaintea lui Dumnezeu și conduc judecățile Lui. Aceste făpturi sunt martore la închinarea celor o sută patruzeci și patru de mii (Apocalipsa 14:3) și îndeplinesc lucrări în jurul tronului lui Dumnezeu.

Străjerii. În Daniel 4:13 este menționat un străjer sfânt, aici substantivul este folosit la singular, iar în versetul 17 se folosește pluralul “străjeri”. Probabil că aceștia sunt **îngeri trimiși de Dumnezeu ca să supravegheze**. Această acțiune de supraveghere este sugerată chiar de numele lor. Ei sunt angajați de asemenea să aducă un mesaj din partea lui Dumnezeu.

Fiii lui Dumnezeu. Expresia “fiii lui Dumnezeu” este folosită în Iov 1:6; 2:1 și 38:7 pentru a face referire la îngeri, inclusiv la Satan. Ei sunt fii ai lui Dumnezeu în sensul că au fost creați de Dumnezeu. **Unii susțin că fiii lui Dumnezeu care sunt menționați în Genesa 6:2 sunt îngeri care au trăit cu femei**. S-ar putea totuși ca acolo să fie o referire la linia descendenților lui Set, dar nu există dovezi suficiente pentru a demonstra o teorie sau alta folosind acest pasaj ca sursă de informații.

Îngerul Domnului. În Vechiul Testament sunt numeroase referiri la acest “înger al Domnului” (Genesa 16:7-14; 22:11,14-15; 24:7,40; 32:24-30; 48:15,16; Exod 3:2; 14:19; 23:20-23; 32:34-33:17; Judecători 2:1,4; 5:23; 6:11-24; 13:3 etc.)

Problema ce se ivește este că uneori acest înger este reprezentat ca fiind una cu Dumnezeu (Genesa 31:11 și 13 “Eu sunt Dumnezeul lui Betel” și Exod 3:2,6 “Eu sunt Dumnezeul tatălui tău”),

iar altele se face distincție clară între el și Dumnezeu (Genesa 16:11, unde îngerul îi spune lui Agar “Domnul a auzit mânia ta” și Exod 23:20, unde Domnul îi spune poporului Israel: “Iată, Eu trimit un înger înaintea ta”).

Există trei interpretări principale în legătură cu “îngerul Domnului”: (1) el este doar un înger cu o însărcinare specială; (2) el este Dumnezeu Însuși vizibil temporar sub o formă asemănătoare cu cea a omului; (3) el este Logosul, a Doua Persoană a trinității într-o vizită temporară preîncarnată. Millard Erickson afirmă că nici una dintre aceste trei interpretări nu este pe deplin satisfăcătoare, dar totuși înclină spre varianta a doua în care îngerul Domnului ar fi Dumnezeu Însuși vizibil temporar.³ Charles C. Ryrie spune că îngerul Domnului este o hristofanie, o apariție a lui Hristos, înainte de întrupare, și argumentează că apariția îngerului Domnului încetează după întruparea lui Hristos.⁴

Deși există puține informații categorice și clare privind organizarea îngerilor, se înțelege totuși că atât îngerii vrednici cât și cei căzuți au o structură organizatorică. Apostolul Pavel enumeră în Coloseni 1:16 “scaune de domnii, dregătorii, domnii și stăpâniri”, iar în Efeseni 6:12 “căpetenii, domnii, stăpânitori ai întinericului acestui veac, duhuri ale răutății din locurile cerești”. Henry C. Thiessen spune că “scaunele de domnii” se referă probabil la îngerii al căror loc este în prezența nemijlocită a lui Dumnezeu și sunt învestiți cu puteri regale pe care le exercită sub autoritatea lui Dumnezeu; “dregătoriile” se referă la domnitori peste anumite popoare sau națiuni. Astfel, despre Mihail ni se spune că este prințul lui Israel (Daniel 10:21; 12:1); citim de asemenea despre prințul Persiei și despre prințul Greciei (Daniel 10:20); “stăpânirile”-s-ar putea să fie autorități subordonate, slujind sub unul dintre celelalte ranguri.⁵

C. Activitățile îngerilor vrednici

a) Lucrarea îngerilor în legătură cu viața și propovăduirea lui Hristos

Hristos a experimentat ajutorul îngerilor într-un grad foarte înalt. **Maria a fost înștiințată de către îngerul Gabriel că ea va deveni mama Mântuitorului (Luca 1:26-38). Iosif a fost asigurat de către un înger că “ce s-a zămislit în ea este de la Duhul Sfânt” (Matei 1:20). Îngerii i-au anunțat pe păstori despre nașterea lui Hristos în Betleem (Luca 2:8-15). Niște îngeri au venit și i-au slujit lui Hristos după ce a fost ispitit în pustie (Matei 4:11). Isus i-a spus lui Natanael că va vedea îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul Omului (Ioan 1:51). Un înger din ceruri a venit să-L întărească în grădină (Luca 22:43). Un înger a rostogolit piatra de la ușa mormântului lui Isus și a vorbit cu femeile care au venit la mormânt (Matei 28:2-7).** Tot îngerii L-au însoțit pe Hristos la înălțarea Sa la cer (Fapte 1:10) și Îl vor însoți când va veni a doua oară (Matei 16:27; 25:31). Îngerii sunt prezentați ca fiind foarte dornici să privească la planul de mântuire pe care L-a făurit Hristos (1Petru 1:12). Aceasta denotă o relație foarte intimă între Hristos și îngeri.

b) Lucrarea îngerilor buni în general

³ Millard J. Erickson, op. cit., vol.1, p. 486.

⁴ Charles C. Ryrie, op. cit., p. 116.

⁵ Henry C. Thiessen, op. cit., p. 161.

1. Îngerii *Îl laudă și Îl glorifică continuu pe Dumnezeu* (Iov 38:7; Psalmi 103:20; 148:2; Apocalipsa 5:11,12; 7:11; 8:1-4). Această activitate are loc în cer, dar la nașterea lui Isus, îngerii cântau deasupra câmpiei Betleemului “Slavă lui Dumnezeu în locurile preaînalte” (Luca 2:13,14). Ei se închină înaintea Lui (Evrei 1:6; Apocalipsa 5:8-13), se bucură de lucrările lui Dumnezeu (Iov 38:6-7) și se înfățișează înaintea Lui (Iov 1:6; 2:1).

2. Îngerii *revelează și comunică omului mesajul lui Dumnezeu*. Numele înger înseamnă “mesager”, ei au un mesaj de transmis. Îngerii au fost mediatori ai Legii (Fapte 7:53; Galateni 3:19; Evrei 2:2). Cu toate că nu sunt menționați în Exod 19, se afirmă în Deuteronom 33:2 că: “Domnul a venit... din mijlocul zecilor de mii de sfinți.” Nu se spune în schimb că ei ar fi îndeplinit o funcție similară în cadrul noului legământ. Ca mesageri, îngerii au apărut în fața lui Zaharia (Luca 1:13-20) și a Mariei (Luca 1:26-38). Îngerii I-au vorbit de asemeni lui Filip (Fapte 8:26), lui Corneliu (Fapte 10:3-7), lui Petru (Fapte 11:13; 12:7-11) și lui Pavel (Fapte 27:23).

Îngerii se bucură când un păcătos se întoarce la Dumnezeu (**Luca 15:10**). Când Pavel a proclamat evanghelia atât Evreilor cât și neamurilor, el a fost uimit de minunatul plan al lui Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor “pentru ca domniile și stăpânirile din locurile cerești să cunoască azi prin Biserică înțelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu” (Efeseni 3:10). Petru spune “chiar și îngerii doresc să privească (1Petru 1:20) la minunatul plan al mântuirii lucrând în viețile credincioșilor. Wayne Grudem spune că “această dorință include o curiozitate sfântă a îngerilor de a observa și de a se bucura de împărăția lui Hristos, văzând-o realizată în viețile credincioșilor individuali de-a lungul istoriei bisericii”.⁶

Apostolul Pavel notează că Hristos a fost “văzut de îngeri” (1Timotei 3:16) sugerând că ei Îl glorifică pe Dumnezeu pentru viața de ascultare a lui Hristos. Mai mult, faptul că femeile trebuie să fie acoperite sugerează că acest lucru se face “din pricina îngerilor” (1Corinteni 11:10), când biserica se adună pentru închinare, indică faptul că îngerii mărturisesc viața creștinilor și-L glorifică pe Dumnezeu pentru închinarea și ascultarea oamenilor. Pavel reamintește lui Timotei, când vrea să accentueze seriozitatea unei porunci, că acțiunile noastre se desfășoară în prezența martorilor nevăzuți (1Timotei 5:21; 1Corinteni 4:9). Dacă Timotei urmează instrucțiunile lui Pavel, îngerii vor mărturisi ascultarea lui și-L vor glorifica pe Dumnezeu; dacă el nu ascultă, îngerii de asemenea vor vedea și se vor întrista.

3. Îngerii îi *slujesc pe credincioși*. Acest fapt este arătat de câteva exemple cum ar fi: **eliberarea apostolilor din temniță** (Fapte 5:19), **eliberarea lui Petru** (Fapte 12:6-11). Psalmistul a experimentat purtarea de grijă a îngerilor (Psalmi 34:7; 91:11). **Totuși principala lor lucrare are loc în domeniul nevoilor spirituale**. Astfel, ei se bucură de convertirea oamenilor (Luca 15:10) și slujesc nevoilor lor (Evrei 1:14). Ei sunt spectatorii vieții oamenilor (1Corinteni 4:9; 1Timotei 5:21) și sunt prezenți la locul de închinare al Bisericii (1Corinteni 11:10). La moartea credinciosului ei îl duc pe acesta în locul binecuvântat (Luca 16:22).

⁶ Wayne Grudem, op. cit., p. 405.

4. Îngerii au un *rol important în legătură cu națiunile*. Astfel, în legătură cu poporul Israel, arhanghelul Mihail protejează acest popor (Daniel 12:1). Îngerul Domnului **a nimicit 185000 de asirieni (2 Împărați 19:35), dar și 70000 de evrei când David a făcut numărătoarea poporului, până când Domnul a oprit nimicirea la Ierusalim** (2 Samuel 24:16). Îngerul Domnului a fost cel care a stat între poporul lui Israel și egipteni (Exod 14:19,20). Un înger al Domnului l-a omorât pe Irod (Fapte 12:23). În timpul Necazului celui mare, îngerii vor fi implicați în administrarea judecăților lui Dumnezeu (Apocalipsa 8-9; 16).

5. Îngerii vor fi implicați în cea de a doua venire a lui Hristos. Ei Îl vor însoți pe Domnul când va reveni (Matei 25:31), ei vor despărți grâul de neghină (Matei 13:39-42). Hristos îi va trimite pe îngeri cu sunetul unei trâmbițe ca să-i adune pe cei aleși din cele patru vânturi (Matei 24:31; cf. 1 Tesaloniceni 4:16-17).

O problemă specială este ridicată de existența și **rolul îngerilor păzitori**. Astfel, este prezentată afirmația conform căreia fiecare persoană are un înger care i-a fost atribuit ca să îi poarte de grijă. Două texte biblice sunt citate în acest sens. După ce a chemat un copil și l-a pus să stea în mijlocul ucenicilor Isus a spus: “Feriți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din acești micuți; căci vă spun că îngerii lor în ceruri văd pururea fața Tatălui Meu care este în ceruri” (**Matei 18:10**). Când slujnica Roda le-a spus celor din casă că Petru se află la poartă, ei au spus “Este îngerul lui” (**Fapte 12:15**). Aceste versete pot să indice faptul că îngerii sunt însărcinați cu paza indivizilor. Dar textul din Fapte 12:15 reflectă mai curând credința populară din vremea aceea (nu se poate face o doctrină doar pe baza acestei simple afirmații), iar afirmația lui Isus din Matei 18:10 sugerează că acești îngeri sunt mai degrabă niște îngeri care se închină în prezența lui Dumnezeu, decât îngeri care poartă de grijă fiecărui om din această lume.

Îngerii celor șapte biserici din Apocalipsa 2,3, se pare că sunt mai degrabă mesagerii umani sau liderii bisericilor (vezi Marcu 1:2; Luca 9:52 și Iacov 2:25) decât mesageri sau îngeri propriu-ziși.

D. Relația noastră cu îngerii

a) Îngerii sunt exemple pentru noi. Atât în ascultarea lor cât și în închinare, îngerii ne furnizează exemple de urmat. Isus ne-a învățat să ne rugăm “facă-se voia Ta, precum în cer și pe pământ” (Matei 6:10). În cer voia lui Dumnezeu este făcută de îngeri, prompt, cu bucurie și fără întrebări. Bucuria îngerilor este de a fi slujitori umili și credincioși atât dacă au de îndeplinit o lucrare măreață sau o sarcină mai puțin importantă. Serafimii se închină înaintea tronului lui Dumnezeu și strigă “sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor” (Isaia 6:3), iar apostolul Ioan a văzut în jurul scaunului de domnie o mulțime imposibil de numărat de îngeri care aduceau laudă Mielului (Apocalipsa 5:11-12).

b) Ar trebui să fim conștienți de existența îngerilor în viața noastră zilnică. Sunt câteva căi prin care viața noastră creștină, va fi îmbogățită dacă suntem conștienți de existența și lucrarea îngerilor în lume chiar în vremea noastră.

Când ne închinăm Domnului, ne unim nu numai cu grupul de credincioși în viață, ci și cu compania credincioșilor care au murit și sunt în prezența lui Dumnezeu și cu nenumărații îngeri ce-i slujesc Domnului (Evrei 12:22-23). Deși noi nu-i vedem nici nu-i auzim pe acești închinători, cu siguranță că a cunoaște acest fapt ne ajută la atitudinea de reverență și de bucurie în închinare.

Îngerii urmăresc ascultarea și neascultarea noastră zilnică de Dumnezeu. Iar în epistola către Evrei îndemnând la ospitalitate, autorul spune că unii “**au găzduit fără să știe pe îngeri**” (Evrei 13:2 cf. Genesa 18:2-5; 19:1-3).

Uneori când trecem pe lângă un pericol probabil că Dumnezeu își trimite îngerii să ne ajute. Un înger a închis gura leilor să nu-l atace pe Daniel (Daniel 6:22), a eliberat pe apostoli din temniță (Fapte 5:19-20), mai târziu l-a eliberat pe Petru (Fapte 12:7-11) și a slujit lui Isus în pustie când era foarte slăbit imediat după ispitire (Matei 4:11)

Afirmația din **Psalmi 91:11-12** pare destul de clară în acest sens: “Căci El va porunci îngerilor Săi să te păzească în toate căile tale; și ei te vor duce pe mâini, ca nu cumva să-ți lovești piciorul de vreo piatră”.

c) Avertismente privind relația cu îngerii.

Să nu primim o doctrină falsă din partea îngerilor (Galateni 1:8). Pavel afirmă că “**chiar Satana se preface într-un înger de lumină**” (2 Corinteni 11:14). În mod asemănător, profetul care l-a mințit pe omul lui Dumnezeu în 1Regi 13:18 a afirmat că “un înger i-a vorbit din partea Domnului, dar îl mințea. Aceste exemple arată că există posibilitatea ispitirii din partea lui Satan să nu ascultăm de învățătura clară a Scripturii sau de poruncile clare ale lui Dumnezeu. Aceste avertismente ar trebui să-i păzească pe creștini de a-i urma pe mormonii care pretind că un înger (Moroni) a vorbit cu Joseph Smith și i-a descoperit fundamentul religiei mormone. În Apocalipsa 22:18-19 se arată că este cu totul interzis să se adauge sau să se scoată ceva din învățătura completă a Scripturilor.

Închinarea sau rugăciunea adresată îngerilor este interzisă. Închinarea la îngeri a fost una din învățăturile false promovate în Colose. Mai mult, îngerul care i-a vorbit lui Ioan în insula Patmos, l-a avertizat pe Ioan să nu i se închine (Apocalipsa 19:10). Apostolul Pavel ne avertizează că este un singur mijlocitor între Dumnezeu și oameni, Omul Isus Hristos (1Timotei 2:5), deci rugăciunea adresată îngerilor este nepotrivită deoarece deoarece rugându-ne lor le-am atribui un “status equal” cu Dumnezeu. De asemenea nu găsim în Scriptură pe nimeni rugându-se vreunui înger, sau cerând ajutor de la vreun înger. A căuta să intri în legătură cu vreun înger ar fi o dovadă de curiozitate nesănătoasă. Deși îngerii au apărut în timpuri diferite în Scriptură, se pare că oamenii nu au căutat astfel de întâlniri, ba chiar mai mult ei au fost surprinși de aceste întâlniri.

Deși îngerii nu mai pot adăuga ceva la conținutul doctrinar și moral al Scripturii, în perioada noastră totuși Dumnezeu ar putea comunica informații prin îngeri, la fel cum face și prin prooroci. Dacă Dumnezeu poate trimite un om să ne avertizeze de vreun pericol, sau să ne încurajeze când suntem disperați, tot la fel ocazional El ar putea trimite un înger să facă acest lucru. Oricum trebuie să fim foarte circumspecți în astfel de împrejurări mai puțin obișnuite, deoarece și demonii pot apărea sub formă de îngeri de lumină (2 Corinteni 11:14). Scriptura este ghidul creștinului și nici o creatură angelică nu poate oferi o învățătură autoritară contra Bibliei.

Antropologie-Doctrina despre om

I. Importanța doctrinei

Fără îndoială, doctrina despre umanitate își găsește locul printre celelalte teme fundamentale ale Bibliei pe care le studiem. Millard J. Erickson⁷ oferă mai multe argumente pentru a arăta importanța acestei învățături. Le notăm pe următoarele:

1. Doctrina despre om este importantă datorită relației ei cu celelalte doctrine creștine majore. De exemplu, **privind la om, putem afla ceva despre Creatorul său**. De asemenea, Domnul Isus a îmbrăcat o natură umană, de aici crescând și interesul pentru înțelegerea naturii umane.
2. Doctrina despre om este importantă deoarece ea **reprezintă un punct în care revelația biblică și preocupările omenești se intersectează**. Nimeni nu are incertitudini cu privire la existența sa. De aici rezultă că subiectul omului este un punct de pornire pentru dialog. Mintea modernă are adesea tendințe umaniste.
3. Doctrina despre om este extrem de importantă datorită **diverselor discipline intelectuale care dau o mare atenție omului**.
4. Doctrina despre om este **importantă datorită crizei prezente în înțelegerea de sine a omului**. Există mare confuzie generată de întrebarea: „Ce este omul?”
5. Doctrina despre om este importantă pentru că **ea ne afectează modul de slujire**. Concepția noastră despre ființele umane ne va afecta modul în care le vom trata.

II. Originea omului

Când vorbim de originea omului ne referim nu doar la începutul umanității, modul în care a venit în ființă, ci, mai ales, la scopul pentru care omul a fost creat sau pentru care a venit în ființă.

De-a lungul istoriei, pentru om s-au găsit mai multe reprezentări. Așa se face că omul a fost văzut ca *mașina*, ca *un animal*, ca *ființă sexuală*, ca *ființă economică*, ca *marionetă a Universului*, ca *ființă liberă*, ca *ființă socială*. Concepția creștină despre om diferă de toate acestea.

Concepția creștină despre om susține că acesta este o ființă creată de Dumnezeu, făcută după chipul și asemănarea Sa, și care are o dimensiune eternă, adică are un viitor etern.

Același autor, M. J. Erickson, susține că *imaginea biblică despre originea omului este că un Dumnezeu bun, înțelept și atotputernic a creat rasa umană ca aceasta să-L iubească și să-L slujească pe El, și să se bucure de o relație cu El*.⁸

Wayne Grudem când răspunde la întrebarea „De ce a fost creat omul?” oferă următorul răspuns:

„Dumnezeu nu a fost obligat să-l creeze pe om, totuși El ne-a creat pentru gloria Sa. Dumnezeu nu a avut nevoie de noi, nici de restul creației și totuși, atât noi cât și restul creației Îl glorificăm și-i producem bucurie. Dumnezeu ne-a creat pentru gloria Sa (Isaia 43:7, Efeseni 1:11-12). Scopul pentru care trăim, sensul vieților noastre trebuie să fie acela de a îndeplini dorința pentru care

⁷ Millard, J., Erickson, *Teologie Creștină*, Edit. Cartea Creștină, Oradea, 2004, pag. pp. 400-405

⁸ Millard, J., Erickson, *Op. cit.*, pag. 415

ne-a creat Dumnezeu: **glorificarea Lui**. De aceea starea normală a unui credincios este să se bucure în Domnul și de lecțiile vieții pe care ni le dă El (Romani 5:2-3, Filipeni 4:4, 1Petru 1:6, 6).”⁹

III. Chipul și asemănarea lui Dumnezeu

Aspectul fundamental care îl deosebește pe om de toate celelalte creaturi este reprezentat de expresia biblică „Să facem om *după chipul Nostru și după asemănarea Noastră*.” (Genesa 1:26). Nu ne este întotdeauna ușor să spunem la ce anume se referă Biblia când face această afirmație. Prin urmare, încercarea noastră de a studia această expresie este justificată.

În Genesa 1:26-27 ni se spune: „*Apoi Dumnezeu a zis: Să facem om după **chipul** Nostru și după **asemănarea** Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târâtoarele care se mișcă pe pământ. Dumnezeu a făcut pe om după **chipul Său, l-a făcut după **chipul** lui Dumnezeu, parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut.***”

Versetul 26, după cum susține Erickson, notează intenția lui Dumnezeu, iar versetul 27 este realizarea a ceea ce a fost intenționat. În limba ebraică, limbă în care a fost scris Vechiul Testament, pentru termenul *chip* avem cuvântul **tselem**, iar pentru *asemănare* cuvântul **demuth**. Wayne Grudem susține că acești doi termeni „se referă la ceva *similar* dar nu identic cu lucrul pe care îl reprezintă. Cuvântul *chip* mai poate fi folosit și pentru un lucru care reprezintă un alt lucru.”

În încercarea de a defini chipul lui Dumnezeu din om, au fost propuse mai multe teorii sau perspective. Trei dintre acestea sunt prezentate de M. J. Erickson în Teologie Creștină. Le notăm și noi pe scurt.

1. Teoria structurală

Cei care susțin această teorie afirmă că termenul biblic *chip* se referă la un set de „caracteristici ale înseși naturii omului, caracteristici care pot fi fizice sau psihologice/spirituale.”

Obiecții: a) Dacă ar fi să limităm chipul lui Dumnezeu la dimensiunea intelectuală a unui om, am putea afirma că, cu cât aceasta este mai mare cu atât chipul lui Dumnezeu este mai prezent în acea persoană.

b) Unii necredincioși sunt mai inteligenți și mai spontani decât mulți creștini.

2. Teoria relațională

Chipul lui Dumnezeu nu este văzut ca ceva prezent în mod inerent sau intrinsec în ființa umană ci ca pe o experimentare a unei relații între om și Dumnezeu sau între doi sau mai mulți oameni.

Obiecții: a) Ce putem spune despre cei care trăiesc în indiferență față de Dumnezeu și Îl ignoră pe față?

b) Ce îl ajută pe om să aibă această relație pe care nici o altă vietate nu poate să o aibă?

3. Teoria funcțională

Adepții acestei teorii susțin că chipul lui Dumnezeu în om „nu este ceva ce omul este sau experimentează ci ceva ce el face.” Se referă într-un mod direct la datoria omului de a stăpâni pământul.

⁹ Wayne Grudem, *Teologie sistematică, Introducere în doctrinele biblice*, Edit. Făclia, Oradea, 2004, pp. 466-467

Obiecții: a) Crearea omului și însărcinarea de a stăpâni pământul pot fi luate separat. Mai întâi Dumnezeu a creat omul după chipul Său și apoi i-a cerut să stăpânească. Se pare că porunca de a stăpâni este o consecință.

Concluzii privind chipul lui Dumnezeu în om

Wayne Grudem oferă următoarea perspectivă pentru înțelegerea textului din Genesa 1:26-27:

„Înțelegerea a ceea ce înseamnă că omul este creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu este consolidată prin asemănarea pe care o vedem între Genesa 1:26, unde Dumnezeu își declară intenția de a-l crea pe om după chipul și asemănarea Lui, și Genesa 5:3: *La vârsta de o sută treizeci de ani, Adam a născut un fiu după chipul (tselem) și asemănarea (demuth) lui și i-a pus numele Set. Fiul n-a fost identic cu Adam, dar s-a asemănat cu el în multe privințe, așa cum se aseamănă un fiu cu tatăl lui. Textul ne spune simplu că Set a fost ca Adam. El nu specifică un număr de modalități în care Set a fost ca Adam, iar a încerca să afirmăm că o caracteristică sau alta determină modul în care Set a fost după chipul și asemănarea lui Adam ar însemna să facem o apreciere prea restrictivă. Oare asemănarea se referă la ochii căprui? Să fi fost vorba de părul lui cârlionțat? Poate că asemănarea viza puterile lui atletice, sobrietatea lui sau chiar iuțimea mâniei lui. Sigur că asemenea speculații ar fi de prisos. Este evident că fiecare trăsătură în care Set a fost ca Adam, face parte din asemănarea lui cu Adam și astfel face parte din existența lui „după chipul” lui Adam. În mod similar, *fiecare* aspect în care omul este ca Dumnezeu este parte din existența lui după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.”¹⁰*

De cealaltă parte, dar nu în contradicție, M. J. Erickson oferă și el concluzia următoare cu privire la chipul lui Dumnezeu: „Chipul se referă la acele elemente din alcătuirea omului care-i dau posibilitatea să-și împlinească destinul. Chipul este constituit din acele puteri ale personalității umane care fac ca omul, asemenea lui Dumnezeu, să fie o ființă capabilă să interacționeze cu alte persoane, să gândească, să mediteze, și să voiască liber.” (Aceste calități se găsesc și în Dumnezeu).

O altă concluzie directă este că, chipul este ceva ce ține de însăși natura omului, de modul în care a fost el creat de Dumnezeu. Să nu uităm faptul că facerea omului a avut la bază scopuri precise. Așadar, chipul lui Dumnezeu în om, are de-a face mai mult cu ceea ce este omul, decât cu ceea ce are sau face, după cum notează Erickson.

Trebuie să afirmăm că după căderea în păcat chipul lui Dumnezeu nu a fost peiridut din om, ci distorsionat. „Puritatea morală s-a pierdut, iar caracterul omului păcătos nu mai poate reflecta sfințenia lui Dumnezeu. Intelectul său este corupt de către falsitate și dezacorduri; vorbirea lui nu Îl mai glorifică în permanență pe Dumnezeu; relațiile lui sunt de multe ori guvernate de egoism, nu de dragoste etc.” („Dumnezeu a făcut pe oameni fără prihană dar ei umblă cu multe șiretenii. Eclesiastul 7:29”).

În continuarea chipului distorsionat în urma păcatului, vine „recuperarea progresivă a chipului lui Dumnezeu în om”, prin răscumpărarea lui Hristos. Apostolul Pavel afirmă în 2 Corinteni 3:18: *Noi toți privim cu fața descoperită ca într-o oglindă, slava Domnului, și suntem schimbați în același chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului.*” Să fie acesta cursul normal al vieții creștine? Fără să greșim, da.

IV. Natura constituțională a omului

¹⁰ Wayne Grudem, *Op. Cit.*, pag. 470

Când se vorbește despre natura constituțională a omului, se face referire în mod direct la concepțiile de bază legate de constituția umană, la felul în care este alcătuită ființa umană. Există trei asemenea concepții care discută problema ridicată, iar noi le vom aminti pe fiecare.

1. Trihotomismul

Adică omul este compus din trei elemente: trupul, sufletul și duhul. Luându-le pe fiecare în parte subliniem că trupul reprezintă partea fizică, ceea ce omul are în comun cu animalele și plantele. Sufletul reprezintă elementul psihologic, baza rațiunii, a emoțiilor etc. Spiritul sau duhul reprezintă partea din om care îi permite acestuia să perceapă și să trăiască problemele spirituale și să răspundă la stimulii spirituali. Înafara metafizicii grecești antice, din care se inspiră această concepție, există și câteva texte biblice care pot fi folosite ca argumente. 1 Tesaloniceni 5:23 „Dumnezeul păcii să vă sfințească El Însuși pe deplin; și duhul vostru, sufletul vostru și trupul vostru să vă fie păzite întregi, fără prihană la venirea Domnului nostru Isus Hristos.” Mai sunt și alte texte ca Evrei 4:12, 1Corinteni 2:14-3:4 etc.

2. Dihotomismul

Omul este compus doar din două elemente: trupul-partea materială, și sufletul sau duhul, partea imaterială. Așadar, sufletul și duhul constituie un singur element al structurii umane.

3. Monismul

Omul este o unitate categorică, conform acestei teorii. Ființa umană este văzută ca pe un sine, nu ca mai multe elemente, așa cum se întâmplă cu celelalte concepții.

Milard J. Erickson după ce tratează pe larg aceste concepții împreună cu implicațiile lor, când vorbește de implicațiile unității condiționale afirmă: „Trebuie să ne ocupăm de toate aspectele naturii umane și să le respectăm pe toate. Nu trebuie să existe nici un fel de dispreț față de trupul omului, față de emoțiile lui sau de intelectul lui.” Tot el afirmă că „omul trebuie tratat ca o unitate. Starea lui spirituală nu poate fi tratată independent de starea lui fizică și psihologică, sau vice versa.”

V. Teorii Privind Originea Sufletului

Pentru simplificare, termenul “suflet” va fi folosit pentru a desemna întreaga natură imaterială a omului, atât sufletul cât și duhul. Trei teorii diferite au fost susținute cu privire la originea sufletului: pre existența, creaționismul și traducianismul.

1. Teoria pre existenței

Potrivit acestei teorii, sufletele au existat într-o stare anterioară și intră în trupul uman la un anumit moment în stadiile primare ale dezvoltării trupului. Platon a susținut această poziție pentru a explica faptul că omul posedă idei pe care nu le-a derivat din simțurile lui; Filon pentru a explica întemnițarea sufletului în trup; Origen pentru a explica inegalitatea condiției în care oamenii vin pe lume.

Unii au fost de părere că ucenicii lui Hristos erau sub influența acestei concepții atunci când au întrebat cu privire la omul care se născuse orb: “Cine a păcătuit: omul acesta sau părinții lui de s-a născut orb?” (Ioan 9:2). Dar această afirmație cu privire la ucenici este incertă.

Această teorie însă nu are nici un suport în Scriptură. Mai mult, ea contrazice învățătura lui Pavel că atât păcatul cât și moartea sunt rezultatul păcatului lui Adam (Rom. 5:14-19). Noi nu avem nici o amintire dintr-o stare anterioară nașterii, dacă am fi fost entități personale înainte de naștere ar trebui să ne amintim ceva, oricât de vag, dar experiența noastră contrazice o astfel de poziție.

2. Teoria creației

Această teorie afirmă că sufletul intră în trup într-un stadiu incipient de dezvoltare a acestuia, probabil în momentul concepției. Trupul este transmis din generațiile anterioare iar sufletul este creat în acel moment al concepției. Această poziție răspunde ideii de ce Hristos nu a moștenit un suflet păcătos de la mama Lui. În sprijinul acestei poziții sunt citate anumite pasaje din Scripturi care vorbesc despre Dumnezeu ca și Creator al sufletului (Num.16:22; Eccl.12:7; Isaia 57:16; Zah.12:1; Evrei 12:9).

Această teorie a fost susținută de Ambrozie, Ieronim, Pelagius, Anselm, Aquinas și majoritatea teologilor romano-catolici și reformați.

Teoria nu poate însă explica transmiterea trăsăturilor psihice ale părinților spre copii, deoarece este bine știut că nu doar trupul se moștenește din părinți dar și personalitatea, trăsăturile de caracter.

3. Teoria traducianistă

Această teorie afirmă că rasa umană a fost creată în mod nemijlocit în Adam, atât în ce privește sufletul cât și în ce privește trupul, și că amândouă acestea se transmit de la el prin procrearea naturală. S-ar părea că Tertulian este cel care a emis această concepție.

Augustin a oscilat în afirmațiile sale cu privire la originea sufletului, așa că unii îl consideră creaționist iar alții îl socotesc traducianist.

Teologii luterani au susținut în general poziția traducianistă.

În Genesa 2:1-3 se afirmă că lucrarea de creație a fost finalizată în ziua a șasea, această afirmație nu ar fi adevărată dacă Dumnezeu ar continua să creeze suflete în fiecare moment. Mai mult, participarea noastră la păcatul adamic este cel mai bine ilustrat de această poziție. Adam și Eva reprezentau *rasa umană*, și deci păcatul lor a fost păcatul rasei omenești, omenirea a păcătuit fiind în Adam în același mod în care Levi a plătit zeciuială în Avraam (Evrei 7:9 și urm.). Omul a moștenit de la Adam și natura păcătoasă, înclinația spre păcat (Iov 14:4; 15:14; Ps.51:5; 58:3; Ioan 3:6; Efes:2:3).

Afirmația lui David din Psalmul 51:5 “în păcat m-a zămislit mama mea” poate însemna numai că David a moștenit un suflet supus păcatului de la mama lui.

S-a obiectat că pe baza acestei teorii Hristos trebuie să se fi unit în Sine cu natura păcătoasă a Mariei. La aceasta noi răspundem că natura Sa a fost sfințită cu desăvârșire în și prin zămislirea Sa de la Duhul Sfânt; sau că natura umană pe care El a preluat-o de la Maria a fost sfințită înainte ca El să se fi unit cu acea natură (Luca 1:35; Ioan 14:30; Rom 8:3; 2 Cor.5:21 etc.).

Concluzia finală a lui Millard J. Erickson la încheierea doctrinei despre om este următoarea: „Am observat că semnul distinctiv al omului, desemnat prin expresia *chipul lui Dumnezeu*, este universal, extinzându-se asupra tuturor oamenilor. În ochii lui Dumnezeu toți oamenii sunt egali.

Deosebirile de rasă, statut social și sex nu au nici o importanță pentru El (Galateni 3:28). Mântuirea, viața eternă și părtășia cu Dumnezeu sunt la îndemâna tuturor persoanelor. Și acesta fiind cazul, cei care sunt credincioși trebuie să arate același interes imparțial și aceeași preocupare față de toți oamenii, indiferent de aspectele incidentale ale acestora (Iacov 2:9).”